

ČE KLONKAŠ,

SA TI OPRE

STR. 2

KONCERT IZ

NAŠIH KRAJEV

STR. 4

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 26. aprila 2007 ☼ Leto XVII, št. 17

Monošter, 22. april: Srečanje mlašečih kulturnih skupin

KAK PÜŠEU IZ DOSTAFELE RAUŽ

V delovanji Slovenske zveze je vejndrik najbolje uspešno področje (terület) kultura, v okviru zveze dela 18 odrasli in mlašeči skupin, stero na leto majo kaulek 150 nastopov doma v Porabji, na Vogrskom, v Sloveniji pa v zamejstvi. Že pred leti se je začnilo sistematično delati na tem, da bi v delo v kulturni skupinaj notrazakapčili vse več mlajšov, steri ojdijo v šaulo. Vej pa mlajše vcujvčiti k tauma, naj majo pravi odnos, naj majo radi kulturo svojih starišov pa stari starišov, je skurok mej mogauče zavolé rano začniti. Dapa če se tau delo začne pri cajti pa z dobrimi mentori, strokovnjaki, mora za par lejt kultura starišov pa stari starišov postati njina kultura. Kultura, steroy se veselijo, na stero so ponosni.

Ka mlajši tak iz števanovske kak iz gorenjeseniške šaule majo veselje do kulturnoga ustvarjanja, radi plešajo, spejvajo, igrajo, smo vidli na srečanju v varaški gledališki dvorani 22. apriliša. Na ednom küpi rejdko leko vidi človek telko lepau oblečeni, lejpi pa nasmejani mlajšov! Takšni so bili kak püšeu iz dostafele rauž. Pa ranč tak pisani je bijo njini program. Na najmlajši folklornij skupinaj – mlajši so kumaj od šest do osem lejt stari – se je sploy nej vidlo, ka bi tremo (lámpaláz) mele, redno so bile pripravljene obedvej,

pa njim je publika nej samo zatok ploskala, ka so mali pa lejpi. Srednje pa velke folklore so že doma na odri, za njimi je že več nastopov, zatok je do nji publika bila bola kritična, iz srca jim je samo te ploska-

la, gda so se oni tö sprostili pa rejsan iz srca zaplesali pa popejali. Pevska zbora sta bila, kak eden-eden lejpi cvejt v tom püšli, za tadala bi pa trbelo malo razmisliti, ka bi deca mogla bar dvoglasno spejvati,

vej pa tak porabske kak slovenske ljudske ali narodne pesmi so samo tak lejpe, če se spejvajo večglasno. Vüpamo pa, ka mo dva mlada harmonikara, bratranca Sukič ešče dostakrat čüli. Med plesom

pa popejvanjom smo se leko veselili nastopi mlašeče gledališke skupine iz OŠ Gornji Senik. Ka je najbolje razveseljivo je tau, ka se pri niji čüje, ka ešče gučijo domanjo rejč, ne postrašijo se pa te tö nej, če trbej kaj v knjižnoj rejči naprej dati.

Pa naj ne pozabimo priložnostne (alkalmi) produkcije trej deklet pa ednoga pojbiča z Gorenjoga Senika, stero so pripravili s pomočjav Margite in Jožina Gyeček za letošnji fašenek. Produkcija na slovensko narodnozabavno muziko je v trno dobro volau spravila gledalce.

Za tejmi produkcijami je trno dosta dela, trüda, dosta prob. Vejpa večkrat se zgodi, ka edno dejte ojdj k več skupinam, pleše pri folklori, spejva v zbori pa špila pri gledališki skupini... Zato si vodje skupine, mentori pa muzikantje zaslužijo, ka goranaštemo njino ime. Tau so: *Marija Rituper, Zoran Domjan, Irena Kalamar, Ibolya Neubauer, Eva Kukor, Anica Szalai, Ildiko Dončec-Treiber, Jolika Szabo, Irma Filip, Boris Velner in Matej Smej.*

Med gledanjem programa mi je gnauk samo na pamet prišlo, če bi vsi tej mlajši tak radi gunčali slovensko, kak radi spejvajo pa plešejo, bi se nam nej trbelo bodjati, ka bau s slovensko besedo...

Marijana Sukič

Življenjske zgodbe iz Porabja

ČE KLONKAŠ, SA TI OPRE

Da je svet knjig res skrivnosten, se zavemo tudi, ko preberemo knjigo urednice Jelke Pšajd *Če klonkaš, sa ti opre* – življenjske zgodbe iz Porabja. Skrivnostnost knjige, ki je izšla pri Pokrajinskem muzeju v Murski Soboti, je vsaj zame v tem, da mi po treh desetletjih nepretrganega obiskovanja Porabja ponudi – še – nekaj novega, nekaj, česar nisem vedel. Čeprav poznam večino izmed devetih pripovedovalk in dveh pripovedovalcev, in čeravno sem se doslej srečeval z vsebino, o kateri žene in moške pripovedujejo v narečju, pripovedi pa so natisnjene tudi v knjižnem slovenskem jeziku, sem iz knjige zvedel vrsto »drobcev«, iz katerih je »sestavljeno« življenje.

Podrobnosti iz svojega življenja so razgrnili: Ana Krajcar z Verice, Ilonka Braunstein z Gornjega Senika, Ana Ropoš

splošnim, denimo kakšno je bilo življenje ob zaprti meji, daje posebno vrednost vsebini enajstih zgodb, enajstih pripovedovalcev, njihovih staršev, otrok, sorodnikov in sovaščanov, kar v resnici pomeni veliko število zgodb in usod. Kajti pripovedovalci so živeli in živi-

Etnologinja Jelka Pšajd

jo – razen ene, Irene Barber, ki je umrla – v svojem svetu in v okolju, ki mu pripadajo in ni zmeraj radodarno do njih.

Francek Mukič in Jelka Pšajd na predstavitvi v Murski Soboti

iz Ritkarovec, Jožef Merkli iz Otkovec, Mariška Zankoč (Paterna) iz Števanovec, Janoš Oreovec iz Števanovec, Šarolta Holec iz Andovec, Ema Sukič iz Sakalovec, zdaj že pokojna Irena Barber z Dolnjega Senika, Ilona Bartakovič iz Slovenske vesi in Ana Časar iz Andovec.

Pripovedujejo o intimnih zadevah; zelo veselih in žalostnih dogodkih; pripovedujejo o sebi, o ožji in širši okolici. Ravno lok, vzpostavljen med zelo osebnim in popolnoma

Je lahko kaj bolj osebnega: »S prvim možem sem se spoznala, ko sem kupovala jajca po vaseh. Z Lajčijem sem imela otroka – deklico. Dete je umrlo in nisva prišla več skupaj... V Števanovcih imamo pokopališče, kjer imam pokopana dva moža.« Drugi je umrl zaradi raka, še zve- mo. Pripovedovalka o jeziku: »Moja mati ni znala madžarsko. Moj oče je malo znal madžarsko, pa ne dosti. Mi otroci smo se v šoli naučili madžarsko, doma smo govo-

rili samo slovensko ... Sedaj v šoli veliko več učijo slovensko. Mi doma govorimo slovensko. Ampak otroci v šoli vse govorijo madžarsko, v cerkvi tudi...« Pripovedovalka je prepričana tudi v čudež, kot nekatere opisujejo čarovnice/coprnice, vraže, znamenja... Pripovedovalec o oblačenju: »Stara mati je dolgo nosila nabrana krila in pet do šest spodnjih kril. Nosila je krilo in bluzo temnih barv, na glavi ruto in predpasnik do pasu. Naglavna ruta je bila iz kašmira, pisane barve, z rožicami...« O meji: »Na meji je bila potegnjena žica, bilo je zelo nevarno gibati se ob meji. Mi smo živeli ob meji in v težkih časih, ko so bile meje zaprte, je bilo prepovedano kričati na drugo stran v Jugoslavijo ... takoj so nas vojaki odpeljali ...« Porabje je znano tudi po izseljeništvu: »Babica je pet oziroma šest let ostala v Ameriki. Dekleta, ki so prišla iz Amerike domov in so s seboj prinesle denar, so bila pri fantih zelena in iskana. Te so se prve poročile...« S poroko je povezan običaj podaraj: »Ko sem bila nevesta, sem hodila od hiše do hiše in so mi dajali darove. Na začetku mi niso dajali denarja, samo jajca ali kaj podobnega. Z darovi si je nevesta pomagala pri pravi poroki.« Pripovedovalka trpko o usodi slovenske besede: »Mladi razumejo slovensko, vendar govoriti nočejo. Mi starejši govorimo slovensko. Mladina se v vrtcu uči nekaj malega slovenščine. Čez dvajset, trideset let, ko ne bo več nas starejših, se tu v vasi ne bo več slovensko govorilo.«

KONCERT V ŠTEVANOVSKOJ CERKVI

Evangelikanski cerkveni pevski zbor Maranata binkoštna cerkve Nuskova v Prekmurju je s svojimi posebno lepimi pesmimi o Jezusi Kristusi na vüzemski pondejlak podarijo domanje vernike v števanovskoj katoličanskoj cerkvi. Verniki iz vasnic Števanovci, Andovci, Verica-Ritkarovci so bili v lejpom števili pri meši pa ranč tak na koncerti. Svojo zadovolstvo pa hvaležnost so vöpokazali z velkim ploskanjem, z radostjov pa pohvalov.

»Če klonkaš, sa ti opre – Če trkaš, se ti odpre, je misel pripovedovalke, ki jasno govori o tem, da je potrebno trkati,

Da so se vrata odpirala, se zahvaljuje Klari Fodor, za pomoč pri narečnem zapisu pa Franceku Mukiču – ki je na predstavitvi govoril o narečnih posebnostih in pomenljivih jezikovnih razlikah med porabskimi kraji – Klari Fodor, Marijani Sukič, Karlu Holecu in Valeriji Časar.

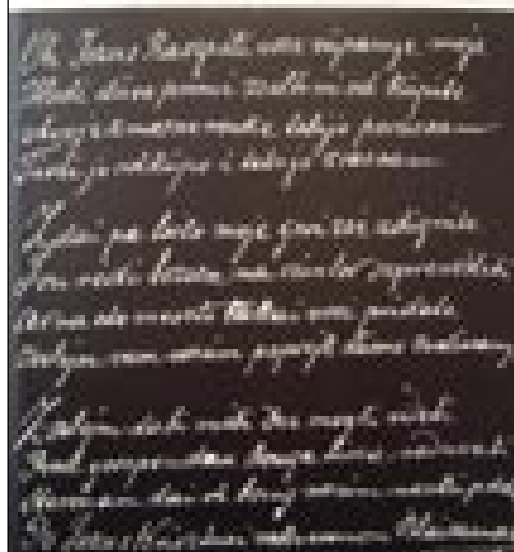
Predstavitev knjige je bila v murskosoboški grajski gledališki dvorani, lepo število obiskovalcev si je za uvod ogledalo kratko igro Starišov djilejš – Roditeljski sestanek, s katero že nekaj časa uspešno nastopa gledališka skupina gornjeseniške dvojezične osnovne šole.

Na predstavitev je prišla tudi dr. Zinka Zorko, ki že več desetletij pročuje porabske govore in narečja. Natis dvojezične knjige se ji zdi posrečen, predvsem pa pomemben v širšem kontekstu ohranjanja porabskega jezika.

Ernest Ružič

ČE KLONKAŠ, SA TI OPRE

Življenjske zgodbe iz Porabja

da se ti v življenju določene stvari odprejo. Predvsem, da se odprejo hišna vrata, ki vodijo do mize, okoli katere sedita pripovedovalec in poslušalec – in med njima nastane energija, ki druži,« pravi v Predgovoru urednica knjige, etnologinja Jelka Pšajd.

Cerkveni spomeniki v Prekmurju (24)

VELIKA POLANA – župnijska cerkev Presvetoga srca Jezušovoga

V eden hajov spravljena župnijska cerkev Presvetoga srca Jezušovoga v Velki Polani je bila zazidana po plani lendavskoga stavbenoga meštra Arpada Bačiča leta 1923. Zido pa jo je gradbenik Anton Jandl iz Lotmerka.

Po tom kak vögleda, se pravi po stilnoj noti, ide za historistično arhitekturo, štera se precik spogledüvle z neoromanskimi stilnimi prvinami (stíluselemek). Cerkev je tak vküp djana iz ednostavnij stavbnij mas; na zahodi je viski in masiven tören, za šterim pa se skriva enoten hajov, ka ga na konci na vzhodi zapira v polkrogi napravljeni prezbiterij. S severne strani je kcu k knjemi prizidana zagreštija. Zvünski izgled tórna in hajova kinči deko-

rativni motiv slepij arkadic, te pa tečejo okoli celoga zidanja na višini pod strešnim delom.

se deli z malo vöstopajočimi slopami v štiri tale. Zanimivo je, ka so v Polani sčista zaprejte stejne na južnoj strani, tiste na drugoj, tau se pravi na sövernoj stejni, pa v cerkev mečejo

Župnijska cerkev Presvetoga srca Jezušovoga v Veliki Polani, zazidana 1923. leta

podnevi lejpo svetloubu skoz barvasta okna, štere so bile küplene v Innsbrucki, glav-

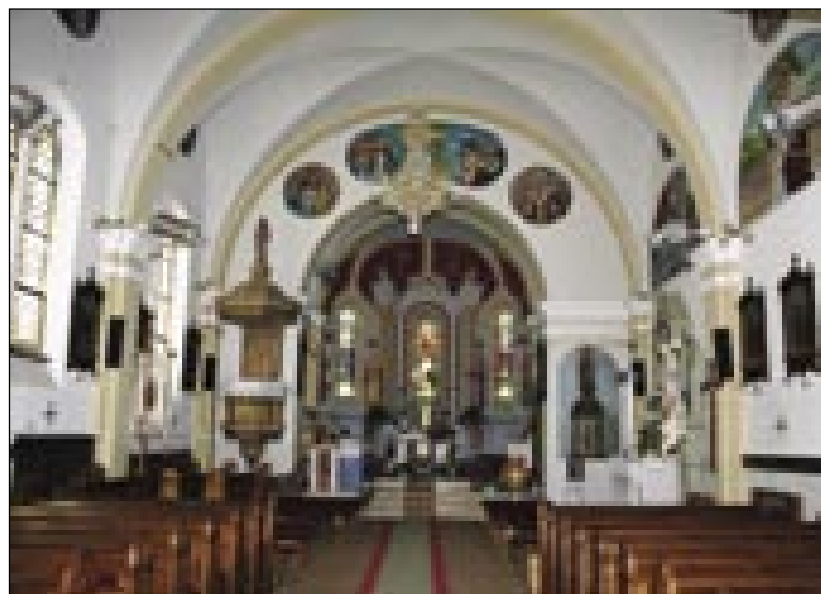
V cerkvi so trije oltari iz leta 1926–1927, delo mariborskoga kipara (szobrász) Ivana Sojča. Prve stenske kejpje je leta 1928 nakejpo akademski slikar Anton Čeh, njegove so

pa tū štacije Križovoga pauta. Oltarni tau apside je v leti 1997 namalau akademski slikar Stojan Grauf iz Maribora. Napravo je po vsebini trno dobro zgodbo, ka je na levo stran ob apoštola Pavla namalo kcu indašnjoga polanskoga župnika, »božoga služabnika«, pa mučeniške smrti (16. marcüša 1945) premüloga Daniela Halasa; na drugoj strani oltara stogi sv. Peter, pri njem pa indašnji lavantinski püšpek, »blajženi« Anton Martin Slomšek. V prezbiteriju polanske farne cerkvi se je od

starejše umetniške zapuščine občuvo poznobaročni kejp, šteri mora biti s konca 18. stoletja, kaže pa sv. Donata, zavetnika pred gromskimi strejlami, pa pred strašnimi poletnimi viherami. Slika (v 90. lejtaj 20. stoletja jo je restavrero restavrator specialist Bine Kovačič) je, kak se misli, iz indašnje porušene baročne kapele sv. Donata, ka je svojčas

stala na občinskem travniku v sredini vesi naproti Kramarove hiše, št. 103.

Novejšoga datuma so velki kejpji v hajovi, štere je na stej-

Notranjščina polanske farne cerkvi

Nad vhom v cerkev je v luneti lepau napravljeni mozaik, ka kaže trno dično podobo Srca Jezušovoga iz leta 1924. Notri je hajov völbani tak, ka

nom mesti Tirola. Z zahodne strani hajov zapira pevski kouroš z orglami; te majo sedem registrov, napravo pa jij je leta 1926 Josip Brandl iz Maribora.

Nenavadno ali istinsko (2. tau)

ANGEL NA ZEMLI?

Že od nekđaj premišlavlem, ka tisti lidje, steri vörvlejo v Boga, dosta ležej skaus življenje idejo. Skaus majo vüpanje, ka leko en tau svojij brig prenesejo na nekoga, steri ma znanje pa mauč za rešitev vsakšoga problema. Tisti, steri pa vere nemajo ali pa so go zgübili, pa živijo v prepričanj, ka morajo vse nositi na svojij ramaj. So pa tuj takši, ka včasi samo pozabijo na tau, ka majo nekoga, na koga se leko obrnejo v stiski.

Enoga dneva, že pred lejt, sam bila v takši krizi tüdi sama. Malo študij, pa malo lübezen, pa malo ešče drügi problemi so me spravili v situacijo, ka sam nej znala, kak se je naj rejšim. Mejla sam občutek, ka nemam nikše luči, posvejti na konci tunela. Glij tisti den sam bila pozvana na nekšo srečanje. Brez vole, ka bi se najraj samo nekam zaprla, pa se skunzila od vsej nevaul, sam se vseeno spakivala, pa pomali pejški odišla proti varaši. Po glavej so mi samo nekše slabe misli odile... ka nemo mogla šaule skončati, pa ka je tak vse vküper brez veze, ka sam nika nej vrejda...

Počasi sam šla proti varaši. Bila je nedela, ceste prazne. Ali pri enom bloki, gda sam šla proti njemi, sam na parkirišči neka opazila. Malo deklico. Bila je oblečena v bejlo kiklo, bejli triko, bejlo jakno, bejle štrunfle, bejle čevle, v lasaj je mejla bejlo pantliko, v rokaj pa bejli začko. Samo stala je tam pa gledala proti meni, ges sam pa mojij oči z nje nej mogla meknoti. Prišla sam do nje pa vidla, ka se mi deklüčna čista naraji smeje. Poglednola sam ji v oči, sterij nigdar nemo pozabila. Tak merne, nežne, pune tolažbe, ka sam nej mogla meknoti pogleda. V trenutki je v mojo düšo prišo mer, toplina, olajšanje, vüpanje, sreča in blajženost. Kak sam prišla mimo nje, mi je v glavo prišla miseu: »Zđaj sam pa lekar vidla angela!«

Obrnila sam se, ali deklüčne je več nej bilau. Gledala sam okauli, či glij sam znala, ka je v eni sekundi nej mogla nikam oditi. Ešče menje odbejžati, ka bi jo čüla. Od trenutka, ka sam prišla mimo nje, pa do trenutka, ka sam se obrnila, je bila sekunda...

Ali vseeno sam nej bila v šoki, preveč mera je bilau v tistom trenutki v meni. Znala sam, ka se je ta trauštanje moglo zgoditi. Če nej ovak, te tak, ka so mi angela na Zemlo poslali. Samo zatau, ka bi me spaumno, ka nej trbej cejle brige nositi na sebi. Ka je pomauč skaus pauleg tebe.

Po par lejtaj od toga dogodka svoje težave baukše prenašam. Znam, ka ti Baug nigdar ne naloži vekšoga križa, kak ga leko nosiš. Znam, stere vrednote so v istini kaj vrejndne, zatau z napačnimi stvarami ne zgüblam časa. Takša odločitev pa s sebo prinese tüdi mer.

Ali oči tiste male bejle deklice sam v tom časi ešče itak nej pozabila... angela, steri me je prišo potrauštati, gda mi je bilau najbole hüdo.

Simona Rituper

no napravo böltinski nabožni malar Tinč Mertük. Tak je pauleg starejših malarij, dvej glavnij apoštolov cerkvi in dvej v domačom svejti češčenih Slomška pa Halasa v oltarnin tali, Tinč Merük nasliko v hajovi različne svetnike pa

svetnice, na slavoločnoj stejni pa gorstanjenoga Jezuščka, obkroženoga z vernikami pa svetnikami, z vsake strani pa sta ešče slavskiva apoštola Ciril pa Metod.

Tekst in foto:
Janez Balažic

OD SLOVENIJE...

Moldavski premier v Sloveniji

Na enodnevnem delovnem obisku se je v Sloveniji mudil premier Moldavije Vasile Tarlev z gospodarsko delegacijo. Gostje so se v družbi slovenskega ministra za gospodarstvo Andreja Vizjaka na Gospodarski zbornici Slovenije udeležili slovensko-moldavske poslovne konference, nato pa je moldavskega premiera sprejel slovenski premier Janez Janša. Trgovinska menjava med Slovenijo in Moldavijo je bila v letu 2005 zelo skromna, saj je na letni ravni dosegla le približno devet milijonov evrov, pri čemer je Slovenija beležila trgovinski presežek. Kljub vsemu pa Moldavija predstavlja za gospodarsko sodelovanje zelo zanimivo državo, saj je praktično še neodkrita s strani tujih multinacionalk.

Drnovšek ni več na čelu Gibanja za pravičnost in razvoj

Dosedanji predsednik ter predsednik države Janez Drnovšek je na občnem zboru Gibanja za pravičnost in razvoj v Rogaški Slatini povedal, da gibanje nima političnih ciljev. V preteklem letu se je gibanje, ki je bilo ustanovljeno maja lani na gradu Turjak, izkristaliziralo in vzpostavilo jedro, iz katerega je potem izhajalo, je dejal Drnovšek. »Čeprav se umikam s položaja predsednika gibanja, bom v njem deloval kot aktivni član,« je še dejal. Drnovška je na tej funkciji nasledil Stanislav Pejovnik.

Protikadilski zakon

Vlada je za obravnavo v državni zbor pripravila predlog novele zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov. Z njo naj bi uvedli popolno prepoved kajenja v vseh zaprtih delovnih in javnih prostorih. Izjem, ki jih dopušča sedaj veljavni zakon glede kajenja, predlagana novela ne dopušča več. Pač pa dopušča kajenje v posebej za to namenjenih prostorih - kadilnicah. Predlagana sprememba zvišuje starostno mejo za nakup tobačnih izdelkov z dosedanjih 15 let na 18 let.

KONCERT IZ NAŠIH KRAJEV

Bilau je v petek, 13. apriliša. Pa če rejsan za 13. dosta lidi vörvla, ka na te den nede sreče, so se vsi tisti, steri so prišli kak gledalci/poslušalci na snemanje *Koncerta iz naših krajev*, pa tisti tō, steri so gorastaupili, trno dobro meli. Slovenski radio že 40 lejt ma oddajo, stero vsakšimau gorvzeme v drugom kraji po Sloveniji. Ranč

no spejvanje pred telkšimi mikrofoni, svojo harmoniko je sprobomali Benjamin Sukič z Gorenjoga Senika. Voditel pa urednik oddaje *Janez Dolinar* se je malo pogučavo s tistimi, s sterimi se je mislo večer tō, ansambel *Pogum* je že tō vōsprobo mikrofone... tak se je pomalek te približavala sedma vōra, gda bi se moralo začniti sne-

betežen bijo pa vročino emo, liki zatok ga je tō aumanca polejvala, ka se je prej z njim takšno ešče nigdar nej zgodilo, ka par minutov pred začetkom nej bi bilo nej ednoga nej drugoga ansambla. Dapa vse je dobro, če je konec dober. Mladi podje so pri cajti nazaj prišli, Viteze Celjske je njina šoferka vse prejk po njivaj vozila, ka je prej med Mariborom pa Soboto telko avtonov bilau na pauti,

malo harmoniko se je tō nej dau dolapogledniti, flajсно je igro. Med posameznimi nastopi so pa gledalci leko poslušali kratko pogučavanje o Varaši, o tom, ka dela Slovenska Zveza (*Jože Hirnšek*), ka Radio Monošter (*Margita Mayer Gašpar*), časopis Porabje (*Marijana Sukič*), *Alojz Hanžek* z Gorenjoga Senika je pripovedjo o tom, kak plete košare, *Klara Fodor* pa o tom, ka dela

Ljudski pevci z Gornjega Senika

zavolo obletnice so se letos tak odlaučili, ka po eno-eno oddajo gorvzemejo zvün Slovenije v tisti krajinaj, gde Slovenci živijo. Tak so že bili v Italiji, na Koroškem v Avstriji, potom toga do pa ešče šli na Hrvaško v varaš Reko.

manje. Dapa drugoga ansambla, *Viteze Celjske* ešče nin nej bilau. Pa tau ešče ne dojde, malo pred sedmo vōrov so nikam taminauli mladi podje ansambla *Pogum* tō. Sodelavka Zveze *Gyöngyi Bajzek*, stera je največ pomagala pri

Gledalci so se trno dobro počutili

Pa povejte, če (nej)majo istino tisti, steri držijo 13. za nesrečni den? Cejli den je vse šlau kak namazano. Tehnika je pri cajti prišla iz Ljubljane, vse so naštimali, vse so pripravili v konferenčnoj dvorani Slovenskoga doma. Popodneva so prišle domanje skupine tō (gorenjesenički ljudski pevci pa varaške ljudske pevke), ka bi sprobale, kak de se čulo nji-

organizaciji, ji je iskala v sobi, gde so se oblačili, iskala ji je v restavraciji, dapa nin jii nej bilau. Za par minutov je vidla, ka so se komaut prauti Slovenskomi domi šetali, vej pa oni so tak mislili, ka so nej prvi na redej, te ešče čas majo. Ovak so si pa oni tak zapaumnili, ka de se snemanje začnilo v pau ausmoj vōri. Voditel *Janez Dolinar* je nej samo zatok švico, ka je

Ljudske pevke iz Monoštra

ka se je kolona nikam nej djenila. Par minutov po sedmoj vōri so oni že tō v dvorani bili, prejkoblečeni, z inštrumenti. Malo so probali, s tejm so pa segreli gledalce tō, po tistim se je pa vužgo rdeči posvejt, pa je šlau za istino.

Dvej vōri dobre muzike od dva ansambla, sterima se je publika zahvalila z dugim pa glasnim ploskanjom, dapa vidle so se njej domanje naute tō, stero se spojevali

gledališka skupina *Nindrik-indrik*. Gda je pa gorapreštejla en tau iz knjig *Karčina Holeca* v našoj domanjoj rejči, se je „Ljublančanom“ ranč senjalo nej, ka se je zgodilo s „Krepkim ledjénom“. (Odlomek iz pripovedi Pravi korenjak iz zbirke kratke proze *Karla Holeca*: *Andovske zgodbe*). Dapa domanji lidgé so se fanj nasmedjali.

Vūpamo, ka so se nasmedjali poslušalci tō (bar *Prekmurci*), če so

Mladi harmonikar, Benjamin Sukič

Ljudski pevci ZS Gornji Senik pa *Ljudske pevke ZS Monošter*. Prve vodi *Vera Gašpar*, druge pa *Marija Rituper*. *Benjamin Sukič* s svojo

21. v soboto zvečer poslušali oddajo *Koncert iz naših krajev*, steri je tokrat bijo iz Monoštra.

Marijana Sukič

NEPOZABNI SPOMINI IZ ORMOŽA IN OKOLICE

14. apriliša so se števanovske pevke pa mlašeča folklorna skupina Slovenske zveze že predpodnevom napautile v Slovenijo. Pozvani so bili v Miklauž pri Ormoži. Ves je južno od Ljutomera. Té tau Slovenije nam do tejša mau nej bio preveč

nje do nje, se vidi na prvi pogled na toj šauli. Od učilnic, do folaša (hodnik), jedilnice, telovadnice je vse-vse estetsko, s toplimi barvami napravljeno, gde se je veseldje zdržavati. Tau je prejšatok tü, ka ravnatela tü trno dobroga, delavnoga majo, steri

Števanovske ljudske pevke na izleti

spoznani, dočas smo v Odrancaj nej vidli folklorno skupino Društva upokojencev Ljutomer, stero smo včasik pozvali na fašensko nedelo k našim slovenskim penzionistom v Porabje. Ob tisti priliki smo se leko srečali s predsednico Kulturnoga društva Miklauž pri Ormoži, z gospau Cvetko Kocjan, stera se je spoznala s števanovskimi pevkami tü in ji včasik pozvala spejvat k njim. V kratkom časi nam je dala na znanje, ka šaula v Miklauži pri Ormoži se pa želi povezati s števanovsko šaulo. Etak so leko gostovali mlajši tü s svojima lerencama Anico Salai pa Evo Kukor. V soboto, kaulek podneva, so nas z velikim veselidjom, toplim pozdravom čakali v noše zravnjani mlajši, par lerenc pa ravnatelj, ki so nam notra pokazali cejlo šaulo. Šaulo, kakšno človek na rejdta leko vidi! No, najbola ranč nej zatok, ka je velki zid pa bola nauvi. Litji zatok, kak je okinčena s tistim, ka deca redi v šauli pri vöraj ali zadvečerek s svojimi lerencami ali samé lerence pa školnicke za hobi. Kreativnost školnikov pa mlajšov, radost do dela pa tau, ka šaulo držijo za svojo, go radi majo, se dosta časa zdržavajo v njej zvöjn včenjé tü, majo pošte-

se s školniki vred dosta tröjdi za svoje mlajše.

Po žmanom obedi je nas gospa Cvetka pelala v Ormož, gde so nam vodiči dosta vse taprajli od grada, zgodovine Ormoža, vidli smo od kamene dobe (kőkorszak) do središnjoga veka (középkor) vöpostavljene škiri, posauide ptd. Naprej smo si poglednili cerkev, pokrajino, velke gorice v Jeruzalemi, med potjauv smo pa dosta nauvoga leko čüli o tej krajini od turističnoga vodiča gdč. Kocjan. Naš izlet smo zaprli v vinskoj zamanici (klet), gde smo koštavali dosti dobri vin. Med tejm časom so si mlajši tü leko volo spunili, ka so špilali futbol. Po tistim pa na delo.

Večer se je začno program Srečanje ljudski pevcev in godcev pod naslovom „Sosed poje sosedu“. Domanji vrtci pa šaule so gora staupili s spejvanjom, plesi, stere so sprvajali z ljudskimi škiri, instrumenti vzgojiteljice pa mlašečiva harmonikara. Med odraslimi so bili ljudske pevke, folklor upokojencev, ljudski muzikanti iz domanji krajev, iz Avstrije pa Porabja. Tak mlajši kak pevke iz Porabja so bili redno pripravljeni pod mentorstvom Marije Rituper. Redne vaje, pridno delo pa vel-

ka vola do spejvanja, plesa so se pozitivno poznali pri nastopi. Mlajši so na željo organizatora zaspejvali tri kratke vogrske pesmi pod dirigiranjem Eve Kukor, potistom pa veselo zaplesali plesse Trojka, Štirje fantje, Mravla v mlin, Špancer polka, Trezinka pa Mi se mamo radi, stere je sprvajo na harmoniki Boris Velnier, pripraviti je pomogla vodja Anica Salai. Ženske so mele v programi pesmi z naslovi Oča so mi pravli, Igrala je igrala pa Gnes je edna lüštna nauč. So se

kazala. Ka so lidgé za kulturo v tauj krajini, je najbola svedočilo tau, ka je fejs dosta lüstva prišlo vtjöper. Srečni smo bili, ka smo se pá leko srečali z znanci iz Ljutomera, ka smo leko spoznali prijazne lidi na šauli pa v kulturnom društvi.

Na konci se lepau zahvalimo vsi, steri smo leko zadobili té nepozabne lejpe spomine. Posaba se zahvalimo ravnateli šaule, gospaudu Vladoju Hebarju, predsednici Cvetki Kocjan pa vinogradniki, ka so nas tak pri-

Zborček števanovske šaule na odri

fejs potröjdile, dobro izpelale program, naj domanji lidgé ba- ujo zadovolni s porabskim programom. Publika je s ploskom skaus sprvajala vse skupine, je svojo zadovolstvo s tejm po-

jazno gora prijali. Slobaud smo vzeli s tejm, ka de Slovenska zveza vzdrževala kulturne stike z Ormožom pa okolico, šauli se pa povežeta med seuv.

Klara Fodor

»Naša Micka« nas je tü njala

13. apriliša so v Slovenski vesi sprvodili na slejdnjo paut Micko Melczer, stera je bila članica Društva porabski slovenski penzionistov. Njeni vsigdar nasmejani obraz de trno falijo lidam v Slovenskoj vesi, vejpa ona je bila v vesi zvonar pa cejmešter tö. Vörnike je vtjö-

držala, vsakšo nedelo je molila slovensko litanijo v kapejli. Ona je vodila vsakšo leto prauškare, gda so šli v Vasvár.

Ovak je tö trno aktivna bila, kakšnikoli program so meli v vesi ali v Varaši, je paulek bila. Če je trbelo, se je na fašenek ali na borovom gostüvanji notnaravnala, če je trbelo, je pekla ali tjüjala. V vesi so go trno radi meli, stari pa mladi tö. Na slejdnje se je eštje za letošnji fašenek tö opravila, se trno veselila. Dapa beteg, steri je brž prišo, je bijo bola krepši kak ona, pa je mogla oditi na drugi svejt.

Naj počiva vu meri Božjem!

Vsi, steri so jo meli radi

... DO MADŽARSKE

Manjšinski predsedniki pri ministru Szilvásyju

17. aprila je minister György Szilvásy, vodja Urada predsednika vlade, sprejel predsednike trinajstih državnih manjšinskih samouprav, ki so se po ustanovnih sejah v mesecu marcu prvič srečali z ministrom, h kateremu spada tudi Glavni oddelek za narodne in etnične manjšine, ki je nasledil samostojni manjšinski urad. Pogovorov se je udeležil tudi državni sekretar, odgovoren za zunanje zadeve in nacionalno politiko znotraj urada, Ferenc Gémesi. György Szilvásy je izpostavil, da je potrebno pospešiti proces izgradnje kulturne avtonomije manjšin, ki se je začel z novelo manjšinskega zakona. Urad premiera je tisti organ znotraj vlade, ki je v povezavi z vsemi ministrstvi, in zna najbolj učinkovito uveljavljati tisto, za kar se je dogovoril z le-temi. Podčrtal je, da se je treba pri reševanju manjšinskih problemov distancirati od vsakodnevne strankarske politike. Ker pač po mnenju ministra čaka manjšinsko stvarnost v naslednjem letu veliko nalog na področju kulturne avtonomije, ter pri zagotavljanju pravnih ter zakonskih pogojev zanjo, je predlagal ustanovitev treh delovnih skupin. Prva bi se ukvarjala z javno-pravnimi vprašanji (novela manjšinskega zakona, sprememba volilnega sistema, zastopstvo manjšin v parlamentu), druga bi obravnavala delovanje ter finansiranje manjšinskih samouprav, tretja pa položaj manjšinskih medijev oziroma zastopanosti manjšin v javnih medijih.

Madžari in Hrvači poraženi

Leta 2012 ne bo skupnega evropskega prvenstva v nogometu na Madžarskem in Hrvaškem. Skupni madžarsko-hrvaški projekt je izpadel že v prvem krogu, kajti zanj ni glasoval noben član izvršnega odbora Uefe. Italijanski projekt je dobil štiri glasove, poljsko-ukrajinski pa osem glasov, kar je bilo precejšnje presenečenje za marsikoga, kajti pričakoval se je trd boj med italijanskim in madžarsko-hrvaškim projektom.

Mladi Porabci, mlade Porabke

Vsakši narod se boji za svoj gezik, svojo kulturo, za tisto, zakoj volo je ranč ovakši od drugi narodov. Pri v manjšini živeči narodaj je tau eške bola fontoško. Zatoga volo se trbej brigati vsejm Porabskim Slovencom, naj vse duže ostanemo gora Slovenci na Vogrskom. En narod žive samo te, če žive, če se gonči njegvi gezik tü. Gezik pa leko žive samo tak, če se od genarcije do generacije prejk da, ostane materni gezik pri mladi generacijaj. V Porabji so mlade deklina, mladi podje, steri so tak v srcej kak pri geziki pravi Porabski Slovenci. Vse več tašni mladi bi radi nota pokazali v novinaj Porabje.

TRNO RADA MAM STARIŠE

Lajnsko leto sam tri lepe dni vküper preživela z gorejnji-seničkimi ljudskimi pevci pri Slovencaj v Subotici (Szabadka) v Srbiji. Med njimi je najmlajša pevka Gyöngyika Kozar, stero sam dobro poznala v njeni mlašeči lejtaj, pa sam se döjn prijetno presenetila. Mlada dekla, stera nej gizdava, rada gonči v seničkoj slovenskoj rejči tü, lepau se ponaša z mladimi pa starejšimi, vsakšomi da poštenje, starejše naprej pisti, njim mesto prejk dá..., kak se je tau šikalo pa včilo par deset lejt nazaj. Te sam si gora djala, ka je ta deklina vrejdna na tau, ka naj go prejk novin dosta naši lidi leko spozna. Na prvo rejč si je včasik vzela čas zame, če gli bi mejla drugo delo tü.

• *Gyöngyika, si se že kreda djala, kama deš v slöjžbo pa ka maš za dela?*

»V Varaši delam v fabriki Vossen, tam šivam, že pau leta sam tam gé. Prejk deset lejt sam delala v fabriki Sariana, tam sam tö šivala. Gda so me ta poslali, en mejsac pa pau sam bila doma, potistim sam se tü zglasila na delo.«

• *Kak si si odabrala tau za sakmo, za mujs ali z dobre volé?*

»A, nej z dobre vole. Drugo nej bilau zame, za mujs sam. V poklicni šauli Béla III. v Varaši sam se včila. Tak dobro

sam se naj včila, zat' sam üšla samo v poklicno šaulo.«

• *Zdaj že rada maš tau delo?*

»Nej, nemam rada mojo delo zdaj tö nej. Nemam frajta za tau, nemam volé. Raj bi drugo kaj delala.«

• *Za kašno delo bi mejla volo?*

»Ge strašno rada pečem pa küjam. Rada mejsim rajo pa žeto testau tö, vögraužam fajnske süteménje. Gda sam bila že vekša, je mati odišla delat, meni pa pravla na-

• *Ti si eške nikdar nej üšla vkraj od rama. Zakoj se vežeš na telki na svoje stariše?*

»Z njimi leko pripovejdam, če me kaj bantiva, njim leko tapovejm, ka me poslušajo, mi tanače dajo. Rada sam gé z njimi. Ge sam doma nej tak zrasla gor, ka bi lagvo živeli. Ka ponim, tak živemo, kak trbej. Uni so preveč skrbeči. Dobre stariše mam. Dosta sam se navčila od nji. Zat' sam tü tak rada doma.«

• *Ka so pa tvoji stariške?*

»Oče je delo v kosnoj fabriki, tam je vozo targonco. Zdaj pa tü dela v vesi. Iz Pešta je en moški doj küpo več ramov, tam mora kaulik-vrat rama vse vred djamati, s turisti se mora spravlati. Mati pa na pošti dela že prejk dvajsti lejt.«

• *Tvoji stariške so se te furt brigali za tau, naj mate vse tisto, ka vam najbole potrejbno?*

»Mati je po domanjom od Paušeni z Janezovoga brga,

oče je pa po domanjom Kodli v Soboti. Ge sam dva mejsaca stara bila, ka smo nut v ves prišli. Te so že stariške meli svoje rame. Od tistoga mau furt nika delamo z ramom, kak njim vö de s penazi. Naj nam bau lepše pa baugše. Künjo sta tö oče pa brat napravla na nauvo, zvün künjini omarov sta vse sama delala.«

• *Ti tü gvüšno dosta poma-gaš starišom.*

pravi tau-tisto, pa sam sama od sebe probala. Če se mi pršikalo, te sam bola volau dobila. Tak sam se vcuj vzela küjati, samo tau bola kesnej, nej te, gda se je trbelo glasiti tadale včiti.«

• *Ali tak rada djejš tü, kak spravláš vsefalé dobraute?*

»Ja, rada gejm, pa tau nej dobro gé,« se naglas zasméj pa pokaže na sebé. No, nej bi prajla, ka je tüčna, süja pa tü nej.

SEŽIGALNICA BO?!

V sredo, 4. aprila, so Pro Natura St. Gotthard (H), Zeleni Avstrije, Zeleni Slovenije in nekateri evropski poslanci iz Madžarske protestirali v Eisenstadtu proti izgradnji sežigalnice v Monostru in proti onesnaževanju reke Rabe.

Tako so skupaj predali deželnemu glavarju Gradišćanske (Burgenland) Hansu Niesslu protestno noto proti sežigalnici in onesnaževanju Rabe ter 50 argumentov, ki nasprotujejo izgradnji sežigalnice v Monostru.

Podjetje BEGAS nikakor noče odstopiti od prvotnihnačrto. Prejšnji teden je svoje načrte predstavilo tudi medijem, 23. aprila pa je začelo niz forumov, na katerih želi pridobiti prebivalstvo ob meji.

»Ja, malo na njivi moram delati, saditi, nut spravlati, okapati. Delam, ka name so nej tak včili stariške, ka bi samo sejdlja. Pa sam ge tü tak gé, ka ge ne morem gledati, ka bi stariške delali, ge bi pa samo tü doma sejdlja pa tak ta bila. Moj oče sir pravi: „Če smo pri stauli štirge gé, te pri deli smo tö štirge gé.“ Pa je tau tak vredi gé. Meni bi tau špajsko bilau, če bi samo gor pa doj odla pa gledala. Če nej venej, te znautra kaj pomagam. Gvant perem, ta pakivam, pejglam, ram čistim, posaudio perem, gor perem, pečem, küjam, vsefale, ka ženske morajo delati pri rami. Gda pa malo cajta mam, te šivam, kaj zaplačam pa popravlam na svoj stran pa za druge domanje. No, gvanta ne šivam, nemam tak rada šivanja.«

• *Kam odiš, ka delaš po sobotaj ali po večeraj?*

»Nedem nikam nej, bola sam doma. Ali pa odim spejvat v kultur, ali če kam demo gor staupit. Padaškinje bola v Varaši mam, tü doma jij nemam. Ge sam nikdar nej tak bila, ka

bi kama tak odla. Doma furt gučijo, ka je indar kakša nevola, če mlajši vö ostanejo vnoči, pri nas pa eden nikam nede. Brat Tomi je tri lejta mlajši, un ške telko nej kak ge. Ge sam tak rada, če štoj doma gé. Pa meni se tau vidi, istina bola po nedelaj leko, ka te vsakši doma gé, ka gda obed zejmo, pri stauli sedimo pa malo pripovejdamo, cejli keden s kom ka se je zgodilo, ka je bilau.«

• *Ti svojim starišom trno zavöjpaš, se preveč bojiš zanje.*

»Ja, ge moje stariše strašno rada mam. Hvala Baugi, oče mi je že tö ozdravo.«

• *Kak so te leko potegnili k spejvanji, če nikam ne odiš?*

»Eno leto odim k ljudskim pevcom tü na Gorenjom Seniki. Trnok sam rada bila, ka so me Vera néni zvali spejvat. Rada spejvam. Se mi vidijo te stare ljudske pesmi. Pa tau, ka človek kama leko de, kaj vidi, pa tau, ka sam leko med lüstvom.«

Klara Fodor

OTROŠKI

VIKTOR+VIKTORIJA

ŠOULA

Viktor pa Viktorija sta eške ne ojdla v šoulo, gda se je tou zgodilo. Istina pa je, ka sta nut v šoulo že ojdla. Vej je pa od njiva teta tam včila. Pa sta šoulo že leko spoznala.

Kak vōvidi od znoutraj. Pa enopar učitelov tō. Depa v šouli nikšen red zato mora biti. Tam ne more biti kak na travniki ali pri potoki ali pa na nogometnom igrišči. V šoli se vči, nej pa špila. Depa mladiva pa maliva dvojčka sta tou eške nej vpamet vzela. Za njiva je šoula bila zanimiva pa nikšne fele mesto za špilanje. Pa sta se zato tak v šouli ravnala tō. V tisti časaj, gda sta eške nej ojdla v šoulo.

Bilou je pa tak, ka sta znouva prišla k svojoj teti. Samo, ka teta nej mejla čas za njiva. Dosta mlajšov je prejk mejla. Mogla ji je včiti. Zato sta Viktor pa Viktorija ojdla gor pa doj po šouli. Vsefele sta si zmišlaval. Najprva sta si v kūnji sprosila gesti. Po tistom sta v knjižnici iz stari novin delala fligare. Gda njima je tou više prišlo, sta si napunila lampe z vodou. Ka ta se prej šprickala. Že sta skur začala, gda se začuje takši glas, ka je krv v žilaj gratala ledena.

- *Ka se pa eti godi*, - so se više njiva sūjkali badijsi najbolje prejdnojga v šouli. - *Tak včasín se mi spucajta v svoj razred*, - je že opejro dveri v najbolje bližnjom klasi pa jiva pošikno nut. - *Pa naj vaja več ne vidim naganjati se po šouli*. Gda sta v šouli, se trbej včiti nej pa sumarije zganjati, - je eške zapovedo pa zasūno dveri za njima.

Tak sta zdaj bila dvojčka oprvin v kakšnom klasi, gda so se mlajši včili. Gledala sta ji, uni pa njive prestrašene oči. Leranca je bila skur tak malo šokirana. Nej je vedla, ka naj dela s tej pojbm pa deklino. Vej sta pa nej bila k njim valaun. Viktorija si je samo želejla, naj njiva ne sploudi tavō. Tam venej eške gvūšno stoji tisti velki badijsati. Viktor pa je vpamet vzeu ednoga pajdaša tam nin v zadnjoi kloupi. Tam nin za deset ali eške več sekund je leranca dun telko prišla k sebi, ka je kaj povedala.

- *Na, kak vōvidi smo gnes dobili dva nouviva v naš klas*. Samo naj nam povejta, kak se zaveta. Ka jiva spoznamo.

Dvojčka sta se poglednola. Vreidi sta si prajla in začnila.

- *Una je Viktorija*, - je povedo Viktor.

- *Un pa Viktor*, - je prajla Viktorija.

- *Ovak sva pa dvojčka*, - sta prajla oba nagnouk. - *Pa je naja teta nej mejla čas za naja*. Pa je po tistom prišo tisti badijsati pa naja je ... - se je vōsipala iz njiva kak ploja. Pa sta že skuze mela na očaj.

Pa bi vejn djoukala tō, če bi nej prišla v klas od njiva teta nika pitat svojo kolegarco učitelco. Maliva sta se je tak prijala za kiko kak pišče svoje kvoučke. Že malo po tistom sta bila venej pa na poti domou. Teta je obečala, ka starišom nika ne povej. Njiva pa sta obečala, ka ta trno vrliva, gda ta rejsno ojdla v šoulo. Pa je ranč tak eške gnes.

Miki

Spomladanske počitnice

KOTIČEK

Počitnice so minile tako hitro, da jih sploh nisem opazila. V četrtek (prvi dan počitnic) je bilo veliko pospravljanje doma. Skupaj z mamou sva pobrisali prah, pomili okna, posesali preproge, pomili tla, počistili stanovanje in vrgli v smeti stare nepotrebne predmete. Oče je pospravljajl okrog hiše. Potem je prišel praznik, velika noč. V soboto zjutraj smo pobarvali jajca in spekli peciva. Popoldne se je cela družina odpravila v cerkev k žegnu. Sakalovska cerkev je bila polna ljudi. Prišli so skoraj vsi vaščani. Prinesli so šunko, jajca, potice. V nedeljo smo šli na praznično mašo, ki je trajala eno uro. Popoldne smo dobili obisk. Prišli so sorodniki. Prijetno smo posedali in se pogovarjali. V ponedeljek so prišli fantje škropit s kolonjsko vodo. Naju s sestro so tako pridno poškopili, da sva bili čisto mokri. Od naju so dobili rdeča jajca.

Prosti čas sem preživela s fantom. Veliko sva se sprehajala. Vreme je bilo zelo lepo, toplo je bilo in sončno. Pravi pomladni dnevi. Zadnji dan počitnic sem se učila: morala sem se naučiti dve pesmi na pamet. To je bila domača naloga iz madžarščine. Počitnice so bile tako kratke, da za kaj drugega nisem imela časa.

Brigitta Gašpar
10. b-r.,

Med počitnicami sem bila na Gornjem Seniku. S sestrčno sva babici pomagali pospravljati. Na veliko soboto smo šli v cerkev. Zvečer so v vasi prižgali dva kresova. To je stara šega. Ljudje so

posedali pri ognju. Tudi jaz sem šla tja. Pri ognju sem se zelo dobro počutila. Skoraj vsak dan sva s sestrčno šli na sprehod. Uživali sva, ker se ni bilo treba učiti.

Martina Bajzek
7.a-r.,

Počitnice so se začele v četrtek, 5. aprila. Ta dan sem si privoščila počitek: gledala sem televizijo, DVD-filme, prebirala časopise in revije, šla sem na sprehod. Popoldne je prišla sestra iz Veszpréma, malo sva poklepetali. Sestra je povedala, kaj se je zgodilo na fakulteti, jaz pa sem ji pripovedovala o dogodkih v šoli in v mestu. V petek je bilo doma veliko pospravljanje. V soboto smo barvali jajca, spekli peciva, potico, pripravili velikonočno kosilo. Potem smo v košaro dali šunko, jajca, hren, potico in beli kruh in vse to nesli v cerkev. Ta živila imajo svoj pomen med veliko nočjo. Šunka pomeni telo Jezusa, jajce pomeni Kristusovo vstajenje, razen tega je simbol rodovitnosti. Hren pomeni Jezusovo trpljenje. V nedeljo je bila velika noč. Zjutraj smo šli vsi skupaj k maši. Po maši smo imeli kosilo. Takrat so prišli tudi sorodniki na obisk. Počutili smo se zelo prijetno. Miza je bila polna okusnih jedi, tako se je vsak zelo dobro najedel. Zvečer smo s prijateljicami in prijatelji odhiteli na zabavo, ki je bila v kulturnem domu v Slovenski vesi. Na zabavo je prišlo veliko vaščanov, mladih iz drugih vasi in Monoštra. Naslednji dan se je cela družina odpeljala z avtom na izlet v bližnjo okolico k jezeru Hársas. Vreme je

bilo sončno in toplo. Uživali smo ob spomladanskih sončnih žarkih, igri vode in petju ptic. Nato smo šli na obisk k sorodnikom v drugo vas.

Zelo rada imam velikonočne praznike, takrat se zberejo družina in sorodniki. V torek sem pisala domače naloge in zvečer gledala televizijo. V sredo pa smo že morali spet v šolo.

Renata Nagy
11.b-r.,

Počitnice so minile zelo hitro. Bila sem doma. Gledala sem televizijo, počivala sem, igrala se na računalniku. Bila sem tudi pri babici in pri sestrčni. Na veliko soboto smo šli v cerkev k maši. Po maši smo odšli na obisk k znancem. V nedeljo sem bila pri velikonočni maši. Babica je pripravila zelo okusno kosilo in veliko vrst peciva. Pojedla sem jih cel kup. Žal, počitnice so bile zelo kratke, trajale so samo nekaj dni.

Reka Dzside
7.a-r.,

Počitnice so minile zelo hitro. Bila sem pri prijateljici v Slovenski vesi. Igrali sva se na dvorišču in sva se veliko zabavali. V nedeljo zjutraj smo šli k maši v monoštrsko cerkev. Mama je pripravila zelo okusno velikonočno kosilo. V ponedeljek sva se z babico veliko sprehajali. Počitnice so bile zelo kratke.

Bettina Princz
7.a-r.,

KAUT

MLAŠEČI

RTV SLO	Petek, 27.04.2007, I. SPORED TVS 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.55 JASNO IN GLASNO, 11.40 MILIJONAR Z JONASOM, 12.45 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.00 PROSLAVA OB DNEVU UPORA PROTI OKUPATORJU, 14.25 SLOVENSKI/PORABSKI UTRINKI, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.40 BABAR, RIS., 16.05 IZ POPOTNE TORBE: SEME, 16.25 PATRIKOV SVET, ANG. NAD., 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.25 KONGRESNI TRG PRIPOVEDUJE, DOK. odd., 17.40 ZGODOVINA MEDICINE, NEMŠ. DOK. SER., 18.40 ŽELEJČKI, RIS., 18.45 PUJSA PEPA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 ZAČNIMO ZNOVA, DRUŽ. NAN., 20.30 NA ZDRAVJE! 22.00 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.20 POLNOČNI KLUB, 23.30 ZGODOVINA MEDICINE, PON., 0.30 DNEVNIK, 1.05 BABUŠKE, BELG. NAD., 1.55 INFOKANAL
	Petek, 27.04.2007, II. SPORED TVS 6.30 INFOKANA, TV PRODAJA, 10.20 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 11.10 KALEJDOSKOP, 12.00 DUHOVNI UTRIP, 12.15 ROŽMARINKA IN TIMIJANKA, ANG. NAD., 13.00 FRASIER, AM. NAN., 13.25 TERKEL V TEŽAVAH, DANSKI AN. FILM, 14.45 MOZAIK, 15.40 ŠPORT ŠPAS, 16.10 ZDAJ!, 16.35 MOSTOVI – HIDAK, 17.10 LESTVICA NA DRUGEM, 18.10 PRIMORSKI MOZAIK, 18.40 ŠTUDENTSKA, 19.05 DOLGOPRSTNICA, ANG. LIT. NAD., 20.00 PROSLAVA OB DNEVU UPORA PROTI OKUPATORJU, 21.00 VROČI STOL, 21.55 ZVENENJE V GLAVI, SLOV. FILM, 23.25 SLEPILO, SLOV. FILM, 1.05 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.30 INFOKANAL
RTV SLO	Sobota, 28.04.2007, I. SPORED TVS 7.00 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.45 POLNOČNI KLUB, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 UMKO, 14.05 AN. BAN, PET PODGAN, ANG. FILM, 15.55 VRTILJAK, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.20 VRTILJAK, 18.40 FIFA IN CVETLIČNIKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, EUTRINKI, 19.55 ZLATOLASKA, 21.00 HRI-BAR, 22.00 ODŠTEVANJE DO PESMI EVROVIZIJE 2007, 23.00 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.05 SOPRANOVI, AM. NAD., 0.00 CMOČKI, HONGKONŠKI FILM, 1.30 DNEVNIK, 1.45 BABUŠKE, BELG. NAD., 2.35 INFOKANAL
	Sobota, 28.04.2007, II. SPORED TVS 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 8.30 TEKMA, 9.20 Z GLAVO NA ZABAVO, 9.45 PRIMORSKI MOZAIK, 10.15 ŠTUDENTSKA, 10.35 VROČI STOL, 11.25 FRANČIŠEK, IT. FILM, 13.30 ZDAJ!, 13.55 ŠPORT, 17.20 SLOVENCI PO SVETU, 17.55 ROKOMET (M), KONČNICA LIGE MIK, CELJE PIVO-VARNA LAŠKO – GOLD CLUB, 22.00 GLOBUS, 22.30 SLOVENSKI MAGAZIN, 23.00 MOJA DEŽELA, AM. FILM, 0.40 BLACKPOOL, ANG. NAD., 1.40 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.05 INFOKANAL
RTV SLO	Nevelja, 29.04.2007, I. SPORED TVS 7.00 ŽIV ŽAV, OTROŠKI PROGRAM, 10.20 STRAŠNE POŠASTI, AM. POLJ. SER., 10.50 IZVIR(N)I, 11.20 OZARE, 11.25 OB-ZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMIJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 NA ZDRAVJE!, 14.30 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA – VIKEND PAKET, 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 KRAVICA KATKA, RIS., 18.45 SNEŽINKEC FLOK, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 19.55 SPET DOMA, 21.45 ODMEVI POGLEDOV JAKO-BA JEŽA, 22.35 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.05 ZAČETEK, RUSKI ČB FILM, 0.30 DNEVNIK, 0.50 BABUŠKE, BELG. NAD., 1.35 INFOKANAL
	Nevelja, 29.04.2007, II. SPORED TVS 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 10.15 MLADI VIRTUOZI: KOMORNA ANSAMBLA AKADEMIJE ZA GLASBO, 10.45 LYNX MAGAZIN, 11.15 GLOBUS, 11.45 SLOVENSKI MAGAZIN, 14.00 EP V GIMNASTIKI, 17.55 FINALE KONČNICE DP V ODBOJKI, 20.00 DEŽELE SVETA, FRANC. DOK. SER., 21.00 FRASIER, AM. HUM. NAN., 21.30 Š – ŠPORTNA ODDAJA, 22.15 USIHajoČE PRAVICE, ANG. NAD., 23.05 UMETNOST GLASBE IN PLESA – OB SVETO-VNEM DNEVU PLESA: NEKDANJE SVEČANOSTI, BALETNA PREDSTAVA OB 100-LETNICI ROJSTVA PINA MLAKARJA, 23.55 HOTEL DONAVA, ŠPAN-SKI FILM, 1.25 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.55 INFOKANAL
RTV SLO	Ponedeljek, 30.04.2007, I. SPORED TVS 6.25 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.00 ZGODOVINA MEDICINE, NEMŠ. DOK. SER., 11.55 STUDIA SLOVENICA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 SPET DOMA, 15.10 DO-BER DAN, KOROŠKA, 15.45 MAKŠ IN RUBI, RIS., 16.15 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO: LONDON, 16.25 SAČI, FILM IZ INDIJE, 16.40 TUJCI, FILM IZ JAR, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 POVODNI KONJ: KRALJ AFRIŠKIH REK, FRANC. POLJ. odd., 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 NINA NANA, RIS., 18.45 JOKO! ŽAKAMOKO! TOTO!, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 ROŽMARINKA IN TIMIJANKA, ANG. NAD., 20.50 OSMI DAN, 21.25 PRVI IN DRUGI, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 VLADNI INŠPEKTOR: ZGODBA O DAVIDU KELLYJU, ANG. FILM, 0.50 POVODNI KONJ: KRALJ AFRIŠKIH REK, PON., 1.40 DNEVNIK, 2.15 BABUŠKE, BELG. NAD., 3.00 INFOKANAL
	Ponedeljek, 30.04.2007, II. SPORED TVS 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 8.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 11.50 VRTILJAK, 13.50 Š – ŠPORTNA ODDAJA, 14.35 LP V ROKOMETU: KIEL - FLENSBURG, 16.05 EVROPSKI MAGAZIN, 16.35 SLOVENSKI MAGAZIN, 17.00 MOZAIK, 18.00 POROČILA, 18.05 TEKMA, 18.55 ODPRAVA ZELENEGA ZMAJA: AVTO, MLAD. NAN., 19.25 Z GLAVO NA ZABAVO, 20.00 V DVESTOTIH DNEH DO BOLJŠEGA SVETA, FRANC. DOK. SER., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 PESEM EVROVIZIJE 2007: PREDSTAVITEV PESMI, 23.20 PRISELJENCA, AM. RIS., 23.40 RDEČI BOOGIE ALI: KAJ TI JE DEKLICA? SLOV. FILM, 1.00 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.30 INFOKANAL
RTV SLO	Torek, 01.05.2007, I. SPORED TVS 6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 GODBENO DRUŠTVO RUDARJEV IDRJA, 7.20 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.05 POVODNI KONJ: KRALJ AFRIŠKIH REK, FRANC. POLJ. odd., 12.00 ODMEVI POGLEDOV JAKOBA JEŽA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 GLOBUS, 13.50 OBZORJA DUHA, 14.20 OSMI DAN, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.40 TABALUGA, RIS., 16.05 ZLATKO ZAKLAD-KO: MUZEJ GOZDARSTVA, 16.30 KNJIGA MENE BRIGA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.20 KADETNICA, DOK. odd., 17.35 ŽUŽELKE, DOK. odd., 18.00 GENERACIJE ZNANOSTI XIII, 18.30 ŽREBANJE ASTRA, 18.35 FRANČEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PIRAMIDA, 21.00 INDUSTRIJSKO OBLIKOVANJE, DOK. odd., 22.00 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.20 UMETNI RAJ, 22.45 ZADEVA: MRTVE DUŠE, RUSKA NAD., 23.35 GENERACIJE ZNANOSTI XIII, PON., 0.00 DNEVNIK, 0.35 BABUŠKE, BELG. NAD., 1.20 INFOKANAL
	Torek, 01.05.2007, II. SPORED TVS 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 12.30 SKOZI ČAS, 12.40 SLOVENCI PO SVETU, 13.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 13.40 Z GLAVO NA ZABAVO, 14.05 ODŠTEVANJE DO PESMI EVROVIZIJE 2007, 14.30 PESEM EVROVIZIJE 2007: PREDSTAVITEV PESMI, 15.50 STUDIO CITY, 16.45 PRVI IN DRUGI, 17.05 IZVIR(N)I, 17.35 MOSTOVI – HIDAK, 18.05 LABIRINT, 19.00 JASNOVIDKA, AM. NAD., 20.00 INŠPEKTOR WALLANDER: AFRIČAN, ŠVEDSKA NAN., 21.30 NA BOBNU, ANG. FILM, 23.15 DRUGA DOMOVINA, KRONIKA NEKE MLADOSTI, NEMŠ. NAD., 1.05 SVET DUHOV, AM. FILM, 2.50 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 3.15 INFOKANAL
RTV SLO	Sreda, 02.05.2007, I. SPORED TVS 7.00 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 9.05 ZLATKO ZAKLADKO: MUZEJ GOZDARSTVA, 9.30 KNJIGA MENE BRIGA, 9.50 PIKA NOGAVIČKA, KAN.-NEMŠKO-ŠVEDSKI KOPR. FILM, 11.05 ŽUŽELKE, DOK. odd., 11.30 GENERACIJE ZNANOSTI XIII, 12.00 LJUDJE IN ZEMIJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 UMETNI RAJ, 13.55 ODPETI PESNIKI, 14.05 INDUSTRIJSKO OBLIKOVANJE, DOK. odd., 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.45 ŠOLA PRAKOV II, RIS., 16.05 POD KLOBUKOM, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.20 POGLED NA ... KONSTRUKTIVIZEM AVGUSTA ČERNIGOJA, 17.35 Z VAMI, 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 MEDO POPI, RIS., 18.45 ŽELEJČKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PROPAD, NEMŠKI FILM, 22.00 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.20 OMIZJE, 23.35 Z VAMI, 0.30 DNEVNIK, 1.05 BABUŠKE, BELG. NAD., 1.55 INFOKANAL
	Sreda, 02.05.2007, II. SPORED TVS 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.10 SKOZI ČAS, 11.20 KDO TU SKRBI ZA TRGOVINO?, AM. FILM, 12.50 STRAŠNE POŠASTI, AM. POLJ. SER., 13.50 HRI-BAR, 14.55 ZLATOLASKA, 15.55 LESTVICA NA DRUGEM, 16.40 V DVESTOTIH DNEH DO BOLJŠEGA SVETA, FRANC. DOK. SER., 17.35 MOSTOVI – HIDAK, 18.05 KALEJDOSKOP, 19.05 CELIA, ŠPANS. NAD., 20.00 NOGOMET, PRVA LIGA TELEKOM, MARIBOR – DOMŽALE, 22.00 ÖDÖN VON HORVÁTH: ZGODBE IZ DUNAJSKEGA GOZDA, TV PRIREDBA PREDSTAVE SNG DRAMA LJUBLJANA, 23.40 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 0.40 VPLIV PRETEKLOSTI, IT. FILM, 2.15 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.40 INFOKANAL
RTV SLO	Četrtek, 03.05.2007, I. SPORED TVS 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.10 BERLIN, BERLIN, NEMŠ. NAN., 10.40 Z VAMI, 11.40 OMIZJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ZAČNIMO ZNOVA, DRUŽ. NAN., 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.40 KRASTAČJA PATRULJA, RIS., 16.05 TAMAR BI RADA SLIŠALA, KRATKI DOK. FILM IZ IZRAELA, 16.20 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 ŠTAFETA MLADOSTI, 18.10 DUHOVNI UTRIP, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 MOJSTER MIHA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 MILIJONAR Z JONASOM, 20.55 TEDNIK, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 KNJIGA MENE BRIGA, 23.20 GLASBENI VEČER, 0.55 DUHOVNI UTRIP, 1.10 DNEVNIK, 1.45 BABUŠKE, BELG. NAD., 2.30 INFOKANAL
	Četrtek, 03.05.2007, II. SPORED TVS 6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 14.50 LABIRINT, 15.40 DEŽELE SVETA, FRANC. DOK. SER., 16.30 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI – HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 19.00 Z GLASBO IN S PLESOM ..., 20.00 ONSTRAN MEJE: SLOVAŠKA, DOK. odd., 20.35 POKAL UEFA V NOGOMETU, 23.30 POGREŠANA, ANG. TV FILM, 0.45 PRISELJENCA, AM. RIS., 1.05 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.30 INFOKANAL

Imre Krajczar na poti do Guinnessovega rekorda

Sakalovčan, Imre Krajczar, je na poti do Guinnessovega rekor-da. Pred osemnajstimi meseci si je zastavil cilj, da bo izdelal iz vžigalic maketo Citroën C4 v njegovi naravni velikosti. Izdelava makete poteka vedno na različnih krajih, kjer jo lahko zaintere-sirani sproti spremljajo. Imi je za ta projekt pridobil že nekaj sponzorjev, vendar je tudi sam veliko prispeval za doseg svojega cilja. Pri modeliranju točnih oblik in velikosti je izvajalcu pomagal Citroën Hungary d.o.o., ki je za popolno izvajanje projekta zagotovil pravi Citroën C4. Sombotelska avtohiša, ki prodaja ta model, je dala na razpolago tudi dele, ki se jih ne da izdelati iz vžigalic, kot so vetrobransko steklo, luči in okrasni elementi. Med izdelavo je Imi naletel tudi na veliko težav, med

njimi je bila največja, ko si je poškodoval noge in je moral z delom prenehati za štiri mesece. Vendar se kljub številnim težavam ni vdal, temveč odločno napreduje. Maketo izdeluje ob službi, velikokrat pa modelira tudi po osem ur na dan. Izdelava modela se izvaja tudi kot poskus doseganja Guinnessovega rekorda, za katerega se je dal Imi že na začetku dela registrirati. Sedanji rekord je 80 tisoč vžigalic, Imijeva maketa pa bo sestavljena iz 330-350 tisoč vžigalic, tako da rekord zagotovo bo, če ne bo prišlo do težav pri registriranju. Maketa bo dokončana do 20. aprila in jo bodo potem razstavili 28. aprila v sombotelski veleblagovnici, nato pa na vseh koncih države ter tudi v tujni. Imi se še ni naveličal vžigalic, načrtuje celo izdelavo drugih maket. Če bo izkoristil vse priložnosti, si bo lahko ustvaril prihodnost. Za to, in da postane njegov veliki projekt Guinnessov rekord, mu želimo veliko sreče in vztrajnosti. Menim, da bi bilo veliko ljudi ponosnih na to, če bi se njegovo ime zapisalo v knji-go rekordov.

Niki Vajda

Porabje	ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM
Izhaja vsak četrtek <i>Glavna in odgovorna urednica</i> Marijana Sukič <i>Naslov uredništva:</i> H-9970 Monošter, Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77, tel.: 94/380-767; <i>e-mail:</i> porabje@mail.datanet.hu ISSN 1218-7062	
<i>Tisk:</i> EUROTRADE PRINT d.o.o. Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija	
Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem. Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD. Številka bančnega računa: HU15 1174 7068 2000 1357, SWIFT koda: OTPVHUHB	